

[Den fungerende statsminister.]

fart har nydt godt af særlig gode konjunkturer.

Men når det er fastslået, at med disse begrænsninger har de ydre vilkår været forholdsvist gunstige, må det vel også siges, at det på ingen måde er sådan, at alle økonomiske resultater her i landet er dårlige. Jeg tror, der er adskillige positive træk i den danske økonomiske udvikling. I løbet af de fire seneste år, fra 1957 til 1961, er den samlede produktion forøget med næsten 20 pct. Jeg tror, jeg har ret, når jeg peger på, at hvis vi fremover i nye 4 års perioder kunne sætte vor produktion op med $\frac{1}{5}$, vil der kunne blive bygget og skabt her i landet i et omfang som aldrig før. Samtidig er eksporten sat i vejret med 30 pct., og de samlede investeringer pr. år er forøget med ca. 40 pct.

Dette er jo klare tal for fremgangslinjen i dansk økonomi. Men jeg skal ikke forsøge at give noget rosenrødt eller optimistisk billede. Det er ingen hemmelighed, at netop disse ekspansive kræfter har udløst tendenser, som det nu er nødvendigt for os at få under kontrol, hvis denne udvikling ikke skal ødelægges, måske vende sig til sin modsætning. Eksport og investeringer er steget væsentligt stærkere end produktionen, og indkomstfremgangen og dermed forbruget er også steget alt for stærkt. Det er disse konsekvenser, der gør det nødvendigt for os at gribe ind, at få udviklingen under kontrol, så disse selvforstærkende tendenser ikke løber løbsk. Derfor er dette forlig en nødvendighed.

Forliget sætter ind på tre hovedområder. For det første tilsigter forliget at skære toppen af den stigning i efterspørgslen, som ikke har dækning i vor egen produktion. Dernæst er det målet at lette presset på byggeriet ved at normalisere byggerytmen, så den tilpasses til de rammer, som sættes ved fuld beskæftigelse af byggeriets forhåndenværende arbejdskraft for at fremme færdiggørelsen af nybyggeri og for at hindre stigning i byggeomkostningerne. Endelig rettet mod fremtiden tilsigter forliget en omlægning af vort skattesystem, der gør dette system mere enkelt, og som bidrager til, at lysten til at arbejde og til at spare vil blive opmuntret.

Det første mål, at bremse stigningen i

forbruget, er en opgave, som tilkommer skatte- og finanspolitikken. Vi skal i resten af indeværende finansår opsamle et nettooverskud af købekraft på 500 mill. kr., som bindes i nationalbanken. Det betyder ikke, at vi skærer levedoden ned hos befolkningen, men det betyder, at vi bremser stigningen i forbruget hos befolkningen. Hvis denne bortskæring af toppen af forbrugs- og efterspørgselsstigningen ikke finder sted, vil de voksende indkomster og det voksende forbrug dels vende sig imod importerede varer, dels vende sig imod danske varer, der ellers ville blive eksporteret. Begge dele koster valuta, og vi har allerede set de alvorlige tegn på valutatab i vor månedlige betalingsbalanceopgørelse.

Jeg ved godt — hvad også nogen af de ærede talere under debatten i dag har peget på — at hidtil er en meget stor del af disse valutatab blevet dækket ved udenlandske lån. Er det da ikke forsvarligt at optage lån i udlandet? Det beror ganske på, hvad lånene anvendes til. Hvis man optager lån i udlandet og bruger den derved erhvervede valutakapital til investering, således at landets produktionsgrundlag udvides og effektiviseres, så vi bliver mere konkurrencedygtige, da er det forsvarligt at optage lån; men det er ikke forsvarligt at låne til dækning af et forbrug, der vokser for stærkt. I så fald låner man i samme omfang, som man lever over evne.

Derfor har dette forlig med sine netto-virkninger på forbruget været en nødvendighed. Det har for regeringspartierne, som regeringspartiernes ærede ordførere har anført det, været afgørende, at de sociale synspunkter blev varetaget. For regeringspartiernes ønske om indførelse af omsen har det været aldeles afgørende, at omsætningsafgiften blev indrettet på en sådan måde, og ledsaget af sådanne sociale kompensationer, at den ikke kom til at vende den tunge ende nedad. Derfor har gennem forliget en række af de dårligst stillede samfundsgrupper opnået erstatning for deres andel i omsen. Det gælder folkepensionisterne, invalidepensionisterne, enkerne, børnerige familjer og folk med mindre indtægter i det hele taget. En række varer er undtaget fra omsen: bolig, brændsel samt brød og andre levnedsmidler, og for så vidt angår tekstilvarerne løber den nuværende afgift